

USTALENIA DOTYCZĄCE BŁĘDÓW ORTOGRAFICZNYCH W PRACACH MATURALNYCH Z JĘZYKA POLSKIEGO

Komisja Dydaktyczna Rady Języka Polskiego na posiedzeniu 21 lutego 2005 roku ustaliła, że podstawą podziału błędów ortograficznych na błędy rażące i błędy drugorzędne są reguły ortograficzne. Do błędów ortograficznych rażących zaliczono:

- błędy w zakresie pisowni wyrazów z *ó-u*, *rz-ż* (w tym wyjątki od pisowni *rz* po spółgłoskach), *ch-h*;
- błędy w zakresie pisowni *nie* z różnymi częściami mowy;
- błędy pisowni zakończeń – *ji*, *-ii*, *-i*;
- błędy w pisowni wielką i małą literą (z wyjątkiem pisowni przymiotników dzierżawczych);
- błędy w zakresie pisowni cząstki *-by* z osobowymi formami czasownika;
- błędy w zapisie przedrostków *-roz-*, *bez-*, *wes-*, *wz-*, *ws-*,
- błędy w pisowni nosówek (ą, ę) oraz połączeń *om*, *on*, *em*, *en*.

Pozostałe odstępstwa od reguł ortograficznych, w tym m.in.: pisownię wyrażeń przyimkowych, dzielenie wyrazów przy przenoszeniu do nowej linii, pisownię wyrażeń przyimkowych, pisownię zakończeń *-ski*, *-cki*, *-dzki*, *-stwo*, *-wstwo*; pisownię przedrostków *z-*, *s-*, *ś-*; pisownię *-by* z pozostałymi częściami mowy, postanowiono traktować jako błędy drugorzędne.

Uznano jednocześnie, że przy ocenie uczniowskich prac pisemnych nauczyciel nie powinien kierować się sztywnym kryterium ilościowym ani jakościowym. Odstępstwa w zakresie pisowni *ó-u*, *rz-ż*, *ch-h* należy uznać za błąd ortograficzny pierwszego stopnia, ale mniej rygorystycznie (jako błędy ortograficzne drugorzędne) trzeba potraktować błędy w zapisie wyrazów rzadko stosowanych, o niskiej frekwencji w języku potocznym (np.: *wataha*, *Boh* – nazwa rzeki, *bachmat*, *kurhan*).

Za jeden błąd ortograficzny postanowiono przyjąć kilkukrotne popełnianie przez ucznia błędu w tym samym wyrazie, a także powtarzanie tego samego błędu w zapisie wyrazów należących do tej samej rodziny (np. !*kturzy*, !*niekturzy*). Błędy w zakresie poprawnej pisowni popełnione przez ucznia w cytatach należy traktować jako błędy ortograficzne, a nie jako błędy rzeczowe. Popełnianie przez ucznia błędu ortograficznego w wyrazie, który we wcześniejszych lub późniejszych fragmentach tekstu został przez niego zapisany poprawnie, uznać należy za błąd graficzny, a nie ortograficzny.